T076 BL VI (38) 1440 Tát Bà Đa Tỳ Ni Tỳ Bà Sa Q2

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

TAÙT BAØ ÑA TYØ NI TYØ BAØ SA

QUYEÅN 2

1. Baûy loaïi ñaéc Giôùi Phaùp: Hoûi: Sau khi thaønh ñaïo ñöôïc maáy naêm Phaät môùi cho phaùp baïch töù yeát ma thoï giôùi? Ñaùp: Coù thuyeát cho laø moät naêm sau khi Phaät thaønh ñaïo, laïi coù thuyeát cho laø boán naêm, laïi coù thuyeát cho laø taùm naêm. Theo nghóa maø suy thì taùm naêm sau khi thaønh ñaïo laø ñuùng nghóa; vì Phaät thaønh ñaïo vaøo ngaøy moàng taùm thaùng möôøi hai, sao Phaát (sao Mai) vöøa moïc; Phaät ñaûn sanh vaøo ngaøy moàng taùm thaùng tö, sao Mai vöøa moïc; Phaät chuyeån phaùp luaân vaøo ngaøy moàng taùm thaùng taùm, sao Mai vöøa moïc; Phaät nhaäp nieát baøn vaøo ngaøy moàng taùm thaùng hai, sao Mai cuõng vöøa moïc. Sau khi thaønh ñaïo trong boán möôi chín ngaøy Phaät töï taïi trong caùc phaùp moân vaø quaùn chuùng sanh, baûy ngaøy ñaàu Phaät nhaäp phaùp moân Hyû, baûy ngaøy thöù hai Phaät nhaäp phaùp moân Laïc, baûy ngaøy thöù ba Phaät nhaäp caùc moân giaûi thoaùt, baûy ngaøy thöù tö Phaät nhaäp phaùp moân ñaïi xaû, baûy ngaøy thöù naêm Phaät nhaäp phaùp quaùn thuaän nghòch möôøi hai nhaân duyeân, baûy ngaøy thöù saùu laïi traûi qua caùc phaùp moân treân vaø baûy ngaøy sau cuøng Phaät quaùn chuùng sanh, ai ñaùng ñöôïc ñoä. Hoûi: Phaät tu Boà taùt haïnh trong ba A-taêng-kyø kieáp, nay thaønh ñaïo ñeå hoùa ñoä chuùng sanh, vì sao trong boán möôi chín ngaøy laïi töï taïi trong caùc phaùp moân maø khoâng lieàn hoùa ñoä? Ñaùp: Phaät phaûi töï an thaân tröôùc roài sau môùi hoùa ñoä chuùng sanh, sôû dó trong boán möôi chín ngaøy töï taïi trong caùc phaùp moân laø ñeå thaân taâm ñöôïc ñieàu thuaän roài môùi ñoä sanh. Laïi nöõa, vì naêm anh em Kieàu-traàn-nhö caên cô chöa chín muoài vaø vì Phaät phaùp ñaùng toân troïng neân töø töø noùi sau; laïi vì muoán cho Phaïm thieân vöông ñöôïc maõn boån nguyeän. Boån nguyeän cuûa Phaïm thieân vöông laø sau khi Phaät thaønh ñaïo seõ laø ngöôøi ñaàu tieân thænh Phaät chuyeån phaùp luaân, neân Phaät ñôïi Phaïm thieân vöông ñeán thænh roài môùi thuyeát phaùp. Qua boán möôi chín ngaøy, Phaät khôûi nieäm khieán cho Phaïm thieân vöông bieát, luùc ñoù nhö trong khoaûng co duoãi caùnh tay, Phaïm

thieân vöông bieán maát ôû coõi Saéc hieän ra tröôùc Phaät thænh Phaät chuyeån phaùp luaân, Phaät nhaän lôøi roài quaùn chuùng sanh ai ñaùng ñöôïc hoùa ñoä. Ví nhö roàng lôùn töø bieån caû xuaát hieän, maây ñen bao phuû muoán laøm möa to

neân quaùn trong coõi Dieâm phuø ñeà seõ möa xuoáng ôû ñaâu. Phaät cuõng vaäy, töø trong bieån voâ löôïng ñaïi phaùp xuaát hieän, maây töø bi bao phuû muoán ban xuoáng möa phaùp neân quaùn chuùng sanh ai ñaùng ñöôïc ñoä tröôùc. Luùc ñoù Phaät nghó ñeán hai baäc thaày dò ñaïo laø A-lan-Ca-lan vaø Uaát-ñaàu-lam-phaát, nhöng hai vò naøy ñaõ qua ñôøi, Phaät noùi: “Phaùp cam loà saép khai nhöng vì giaø suy neân hoï khoâng theå nghe ñöôïc, sanh töû qua laïi duyeân gì ñöôïc döùt”. Hoûi: Neáu hai vò aáy ñaùng ñöôïc ñoä vaøo ñaïo thì ñaùng leõ khoâng neân qua ñôøi maø ñôïi ñeå ñöôïc nghe phaùp, neáu hoï khoâng ñaùng ñöôïc ñoä vaøo ñaïo, vì sao Phaät laïi khôûi nieäm muoán ñoä? Ñaùp: Vì Phaät muoán khieán chuùng sanh khoâng queân aân ñöùc, hai vò naøy tröôùc ñaây coù chuùt aân, Phaät coøn nhôù nghó muoán ñoä huoáng chi laø ngöôøi coù aân lôùn maø coù theå queân hay sao. Laïi nöõa, hai baäc thaày dò ñaïo naøy voán ñöôïc ngöôøi ñöông thôøi toân troïng cho laø ngöôøi ñaéc ñaïo, Phaät muoán dieät taát caû yù töôûng taø ñeå hieån roõ phaùp maø chín möôi saùu phaùi dò ñaïo noùi ra khoâng phaûi laø phaùp yeáu. Phaät laïi quaùn bieát chæ coù naêm anh em Kieàu- traàn-nhö laø ñaùng ñöôïc vò cam loà neân trong vöôøn Nai ñeå hoùa ñoä. Phaät vaø naêm vò naøy an cö ñoàng moät choã, naêm vò naøy luaân phieân nhau heã ba vò ñi khaát thöïc thì hai vò kia ôû taïi truù xöù nghe phaùp, ngöôïc laïi neáu hai vò kia ñi khaát thöïc thì ba vò naøy ôû taïi truù xöù nghe thuyeát phaùp. Hoûi: Vì sao laïi chia phieân nhö theá maø khoâng ñi vaø ôû cuøng nhau? Ñaùp: Sôû dó khoâng ñi vaø ôû cuøng nhau laø vì vöøa khaát thöïc ñöôïc thöùc aên vöøa coù theå ñöôïc nghe phaùp. Luùc ñoù naêm vò naøy tuy chöa ñaéc giôùi nhöng caïo toùc maëc ca sa nhö Phaät, trong thôøi gian an cö Phaät thuyeát giaûng veà boá thí, trì giôùi vaø caùc phaùp AÁm giôùi nhaäp ñeå ñieàu phuïc taâm hoï. Cuøng an cö xong ba thaùng ñeán ngaøy moàng taùm thaùng taùm, naêm vò naøy ñeàu ñöôïc Kieán ñeá chöùng quaû Tu-ñaø-hoaøn laø nhöõng ngöôøi ñöôïc Phaät chuyeån phaùp luaân truyeàn trao chaùnh phaùp ñaàu tieân. Keá ñoù Phaät ñoä Baûo xöùng… naêm ngöôøi ñeàu laø Tyø-kheo thieän lai, keá ñoä theâm naêm möôi ngöôøi cuõng ñeàu laø Tyø-kheo thieän lai, cöù nhö theá Phaät ñoä caøng ngaøy caøng ñoâng. Sau ñoù Phaät baûo caùc Tyø-kheo neân du haønh trong nhaân gian truyeàn baù chaùnh phaùp, luùc ñoù ngöôøi ñôøi boû tuïc vaøo ñaïo caøng ñoâng, caùc Tyø-kheo hoaëc daïy baûo hoï noùi ba laàn ñeå ñöôïc thoï ñaéc giôùi hoaëc baûo hoï thoï phaùp Tam quy ñeå ñöôïc ñaéc giôùi. Tuøy theo nghieäp löïc ñôøi tröôùc cuûa moãi ngöôøi, neáu laø ngöôøi ñaùng noùi ba laàn ñöôïc ñaéc giôùi thì daïy baûo noùi ba laàn; neáu

laø ngöôøi ñaùng noùi phaùp Tam quy ñöôïc ñaéc giôùi thì daïy baûo hoï thoï phaùp Tam quy. Nhö tröôøng hôïp Tyø-kheo Ngöu ty daãn theo baûy vaïn ngöôøi ñeán choã caùc Tyø-kheo, caùc Tyø-kheo ñeàu daïy baûo hoï noùi ba laàn. Tröôøng hôïp Ñaïi Ca-dieáp ñeán choã Phaät baïch raèng: “Phaät laø thaày, con laø ñeä töû; Theá toân Tu-giaø-ñaø laø thaày, con laø ñeä töû”, baïch xong lieàn ñaéc giôùi, ñaây laø töï theä thoï ñaéc giôùi. Sau ñoù huynh ñeä cuûa Öu-laâu-taàn-loa Ca-dieáp vaø moân ñoà moät ngaøn ngöôøi; Xaù-lôïi-phaát vaø Ñaïi Muïc-kieàn-lieân cuøng moân ñoà hai traêm naêm möôi ngöôøi, toång coäng moät ngaøn hai traêm naêm möôi ngöôøi ñeàu laø Tyø-kheo thieän lai. Trong kinh thöôøng neâu con soá moät ngaøn hai traêm naêm

möôi Tyø-kheo laø chæ cho caùc vò naøy, vì caùc vò naøy ñoàng laø thuoäc doøng Baø-la-moân xuaát gia, thaày troø vaø moân ñoà raát ñoâng laïi ñoàng laø Tyø-kheo thieän lai vaø ñeàu laø A-la-haùn. Sau ñoù Phaät baûo A-nan truyeàn trao taùm phaùp kính cho Ñaïi AÙi ñaïo maø ñöôïc thoï ñaéc giôùi; möôøi boán naêm sau ñoù Phaät môùi cho phaùp baïch töù yeát ma thoï giôùi. Coù taát caû baûy loaïi thoï giôùi: Moät laø Kieán ñeá thoï ñaéc giôùi, hai laø Phaät goïi thieän lai ñöôïc ñaéc giôùi, ba laø noùi ba laàn ñöôïc thoï ñaéc giôùi, boán laø thoï phaùp Tam quy ñaéc giôùi, naêm laø töï theä ñaéc giôùi, saùu laø thoï taùm Kænh phaùp ñaéc giôùi vaø baûy laø baïch töù yeát ma thoï ñaéc giôùi. Trong baûy loaïi naøy, loaïi Kieán ñeá thoï ñaéc giôùi chæ coù naêm ngöôøi, khoâng coù theâm ai khaùc; loaïi Thieän lai ñaéc giôùi, noùi ba laàn thoï ñaéc giôùi vaø thoï phaùp Tam quy ñaéc giôùi thì khi Phaät coøn ôû ñôøi môùi coù, sau khi Phaät dieät ñoä thì khoâng coù nöõa; loaïi Töï theä ñaéc giôùi chæ coù moät mình toân giaû Ñaïi Ca-dieáp, khoâng coù theâm ai khaùc; loaïi thoï taùm Kính phaùp ñaéc giôùi chæ coù moät mình ni Ñaïi AÙi ñaïo; loaïi baïch töù yeát ma thoï ñaéc giôùi thì duø Phaät coøn ôû ñôøi hay sau khi Phaät dieät ñoä vaãn ñaéc giôùi. Hoûi: Phaät vaø Phaät Bích chi laøm sao ñaéc giôùi? Ñaùp: Voâ sö ñaéc giôùi. Hoûi: Töø giaùo ñaéc giôùi hay khoâng töø giaùo ñaéc giôùi? Ñaùp: Khoâng töø giaùo ñaéc giôùi. Coù thuyeát cho laø cuõng töø giaùo ñaéc giôùi, nhö khi Phaät ngoài kieát giaø döôùi goác caây noùi raèng: “Neáu khoâng ñöôïc Laäu taän seõ khoâng rôøi khoûi choã naøy”, lieàn thaønh töïu thaân giaùo vaø khaåu giaùo, sau ñoù ñöôïc Laäu taän vaø ñoàng thôøi ñaéc giôùi, ñaây laø töø giaùo maø ñaéc giôùi. Phaät Bích chi cuõng vaäy, neáu Phaät Bích chi tu haønh traêm kieáp ra ñôøi vaøo thôøi khoâng coù Phaät phaùp, chæ coù ñöôïc moät phaùp, khoâng coù ñöôïc hai phaùp; nhö con Teâ giaùc chæ coù moät söøng, khoâng coù söøng thöù hai; boû tuïc xuaát gia ôû moät mình choã tòch tónh, töï noùi keä xa lìa aùc phaùp seõ ñöôïc thieän phaùp, thieän aùc ñeàu döùt maø ñöôïc ñaéc ñaïo, ngay luùc ñoù thaân khaåu giaùo ñeàu thaønh töïu, khi ñöôïc Laäu taän thì ñoàng thôøi cuõng ñaéc giôùi, ñaây laø töø

giaùo maø ñaéc giôùi. Neáu ba quaû vò Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm vaø A-na-haøm sau khi Phaät dieät ñoä ñöôïc Laäu taän thì goïi laø Phaät Bích chi ñoän caên. Sau khi Phaät dieät ñoä, Phaät Bích chi ñoän caên naøy xuaát hieän ôû ñôøi khoâng haïn ñònh nhieàu hay ít, hoaëc moät hoaëc hai hoaëc raát nhieàu. Phaät cuøng Phaät Bích chi tu haønh traêm kieáp ñöôïc Laäu taän khoâng coù khaùc nhau veà thöù baäc. Baäc Kieán ñeá ñaéc giôùi hoaëc töø giaùo maø ñaéc giôùi hoaëc khoâng töø giaùo maø ñaéc giôùi, töø giaùo maø ñaéc giôùi laø qua moät muøa an cö ñöôïc nghe phaùp, thaân khaåu giaùo ñeàu thaønh töïu, khi ñöôïc Kieán ñeá thì ñoàng thôøi cuõng ñaéc giôùi. Phaät, Phaät Bích chi vaø baäc Kieán ñeá ñaéc giôùi caû ba coù ñieåm gioáng nhau cuõng coù ñieåm khaùc nhau; gioáng laø ñoàng ñaéc giôùi cuï tuùc, ñoàng ngaên chaän baûy ñieàu aùc nôi thaân khaåu, ñoàng ôû trong taâm voâ laäu maø ñaéc giôùi; khaùc laø Phaät vaø Phaät Bích chi laø voâ sö ñaéc giôùi, coøn baäc Kieán ñeá laø töø Phaät maø ñaéc giôùi. Laïi nöõa, Phaät vaø Phaät Bích chi do Ñaïi taän trí hieän taïi tieàn maø ñaéc giôùi vaø laø baäc Voâ hoïc ñaéc giôùi, coøn baäc Kieán ñeá do Ñaïo vò tri trí hieän taïi tieàn maø ñaéc giôùi vaø laø baäc Höõu hoïc ñaéc giôùi. Hoûi: Ba baäc naøy

trong möôøi trí do trí naøo hieän tieàn maø ñaéc giôùi? Ñaùp: Phaät vaø Phaät Bích chi do Ñaïi taän trí hieän taïi tieàn maø ñaéc giôùi. Hoûi: ÔÛ trong taâm voâ laäu sao laïi ñaéc giôùi höõu laäu? Ñaùp: Phaùp öùng nhö vaäy laø do nghieäp löïc, trong taâm voâ laäu ñaéc caû hai giôùi voâ laäu vaø giôùi höõu laäu; baäc Kieán ñeá do Ñaïo vò tri trí hieän taïi tieàn maø ñaéc giôùi, ôû trong taâm voâ laäu cuõng ñaéc caû hai giôùi voâ laäu vaø giôùi höõu laäu. Trong naêm vò toân giaû Kieán ñeá ñaéc giôùi thì toân giaû Kieàu-traàn-nhö laø Thöôïng toøa vì ñöôïc kieán ñeá ñaàu tieân; trong nhöõng vò Thieän lai ñaéc giôùi thì toân giaû Baûo xöùng laø Thöôïng toøa vì laø ngöôøi ñeán tröôùc nhaát; trong noùi Tam ngöõ thoï ñaéc giôùi vaø thoï phaùp Tam quy ñaéc giôùi cuõng vaäy, ngöôøi naøo thoï ñaàu tieân thì ngöôøi ñoù laø Thöôïng toøa. Ba loaïi Kieán ñeá, Thieän lai vaø Töï theä ñaéc giôùi phaûi töø Phaät maø ñaéc giôùi. Hoûi: Coù phaûi toân Phaät laøm Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ khoâng? Ñaùp: Phaät khoâng vì ngöôøi laøm Hoøa thöôïng neân khoâng ñöôïc goïi. Hoûi: Töø beân caùc Tyø-kheo thoï Tam ngöõ vaø phaùp Tam quy ñaéc giôùi coù phaûi toân caùc vò naøy laøm Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ khoâng?. Ñaùp: Khoâng goïi laø Hoøa thöôïng nhöng ñöôïc goïi laø A-xaø-leâ, ni Ñaïi AÙi ñaïo töø beân toân giaû A-nan thoï taùm Kính phaùp cuõng ñöôïc toân A-nan laøm A-xaø-leâ maø khoâng goïi laø Hoøa thöôïng. Hoûi: Vì sao Phaät khoâng vì ngöôøi laøm Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ? Ñaùp: Vì bình ñaúng, taâm Phaät bình ñaúng ñoái vôùi taát caû, khoâng coù thieân vò neân khoâng laøm Hoøa thöôïng cho ngöôøi naøy, cuõng khoâng laøm

Hoøa thöôïng cho ngöôøi kia. Laïi nöõa, ñeå ngaên döùt tranh caõi; vì neáu laøm Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ thì seõ coù thaân sô, heã coù thaân sô thì seõ coù tranh caõi. Laïi nöõa, ñeå ngaên döùt phæ baùng vì neáu laøm Hoøa thöôïng, ngoaïi ñaïo seõ noùi: “Sa-moân Cuø-ñaøm töï cho mình laø töø bi bình ñaúng ñoái vôùi taát caû maø laïi laøm Hoøa thöôïng cho ngöôøi naøy, khoâng laøm Hoøa thöôïng cho ngöôøi kia, ñaâu coù khaùc gì phaøm phu”. Laïi nöõa, vì thaønh töïu phaùp Tam quy, neáu Phaät laøm Hoøa thöôïng seõ phaûi ôû trong Taêng soá; nhö thoï giôùi cuï tuùc coù tam sö thaát chöùng, neáu Phaät laøm Hoøa thöôïng thì phaûi ôû trong tam sö thuoäc trong Taêng soá möôøi ngöôøi thì khoâng coù Phaät baûo, khoâng coù Phaät baûo thì khoâng thaønh phaùp Tam quy. Laïi nöõa, vì thaønh töïu saùu phaùp Nieäm, neáu Phaät laøm Hoøa thöôïng thì khoâng coù Nieäm Phaät. Laïi nöõa, neáu Phaät laøm Hoøa thöôïng thì khi ñeä töû coù bònh, Hoøa thöôïng phaûi chaêm soùc lo lieäu thöùc aên thöùc uoáng vaø thuoác thang, ñaây haù laø ñieàu maø ñaáng Phaùp vöông neân laøm hay sao. Laïi nöõa, neáu Phaät laøm Hoøa thöôïng, khi ñeä töû coù bònh vaø caùc naïn khoå, Hoøa thöôïng phaûi cung caáp ñaày ñuû, neáu coù thieáu soùt ñieàu gì thì seõ dieät maát caùc coâng ñöùc ñaõ coù cuûa ngöôøi tröôùc maët. Nhö xöa kia coù moät Tyø-kheo ñaùng leõ chöùng ñöôïc quaû A-la-haùn, vì coù nghieäp cuûa Chuyeån luaân thaùnh vöông laøm chöôùng neân khoâng ñöôïc Laäu taän, Phaät lieàn vì vò naøy maø laøm chaùnh phuù la khieán cho nghieäp cuûa Chuyeån luaân thaùnh vöông ñöôïc döùt heát, ngay luùc ñoù lieàn ñöôïc khoâng coøn chaáp thuû. Do nhaân duyeân naøy, Phaät neáu laøm Hoøa thöôïng seõ khoâng coù lôïi ích, chæ coù toån haïi. Laïi nöõa, Phaät phaùp löu truyeàn coù gaàn coù xa, neáu Phaät laøm Hoøa thöôïng khi ñeä töû

muoán thoï giôùi, khoâng luaän gaàn xa Phaät ñeàu phaûi ñeán, seõ khieán cho chuùng sanh chòu nhieàu khoå naõo; neáu Phaät khoâng laøm Hoøa thöôïng seõ khoâng khieán cho ñeä töû coù caùc naïn khoå nhö theá. Laïi nöõa, neáu Phaät laøm Hoøa thöôïng thì khi Phaät coøn ôû ñôøi coù theå nhö theá, nhöng sau khi Phaät dieät ñoä thì ai seõ laøm Hoøa thöôïng. Do nhieàu nhaân duyeân nhö theá neân Phaät khoâng laøm Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ cho ñeä töû. Hoûi: Trong baûy loaïi thoï ñaéc giôùi coù maáy loaïi töø Phaät ñaéc giôùi, maáy loaïi khoâng töø Phaät? Ñaùp: Noùi chung thì taát caû baûy loaïi ñeàu töø Phaät ñaéc giôùi, vì Phaät ra ñôøi môùi coù giôùi naøy; nhöng theo nghóa maø suy thì coù ba loaïi thoï ñaéc giôùi töø Phaät: Moät laø Kieán ñeá ñaéc giôùi, hai laø Thieän lai ñaéc giôùi, ba laø Töï theä ñaéc giôùi; boán loaïi thoï ñaéc giôùi töø ñeä töû Phaät: Moät laø Tam ngöõ thoï ñaéc giôùi, hai laø thoï phaùp Tam quy ñaéc giôùi, ba laø thoï taùm phaùp Kính ñaéc giôùi vaø boán laø baïch töù yeát ma thoï ñaéc giôùi. Hoûi: Trong baûy loaïi thoï ñaéc giôùi coù maáy loaïi ñaéc giôùi töø ngöôøi khaùc, maáy loaïi töï ñaéc giôùi?

Ñaùp: Coù saùu loaïi ñaéc giôùi töø ngöôøi khaùc, trong ñaây neân phaân bieät loaïi Kieán ñeá ñaéc giôùi treân caên baûn laø nhôø nghe phaùp töø Phaät maø ñöôïc chöùng Thaùnh ñeá neân goïi laø ñaéc giôùi töø ngöôøi khaùc; nhöng töø treân nghóa maø suy, neáu töï duøng Nhaãn trí quaùn chieáu Chaân ñeá maø ñöôïc ñaéc giôùi thì goïi laø töï ñaéc giôùi. Hoûi: Trong baûy loaïi thoï ñaéc giôùi coù maáy loaïi do baïch maø ñaéc giôùi, maáy loaïi khoâng do baïch maø ñaéc giôùi? Ñaùp: Coù saùu loaïi khoâng do baïch maø ñaéc giôùi, chæ coù loaïi baïch töù yeát ma laø phaûi do baïch môùi ñaéc giôùi. Hoûi: Trong baûy loaïi thoï ñaéc giôùi coù maáy loaïi laø nghieäp, maáy loaïi khoâng phaûi laø nghieäp? Ñaùp: Caû baûy loaïi ñeàu goïi laø nghieäp. Hoûi: Trong baûy loaïi naøy coù maáy loaïi Tyø-kheo khoâng ñoàng vôùi Tyø-kheo-ni? Ñaùp: Coù naêm loaïi ñoù laø Kieán ñeá ñaéc giôùi, Thieän lai ñaéc giôùi, Tam ngöõ ñaéc giôùi, thoï phaùp Tam quy ñaéc giôùi vaø Töï theä ñaéc giôùi. Hoûi: Trong baûy loaïi naøy coù maáy loaïi Tyø-kheo-ni khoâng ñoàng vôùi Tyø-kheo? Ñaùp: Chæ coù moät laø thoï taùm phaùp Kính ñaéc giôùi. Hoûi: Trong baûy loaïi naøy coù maáy loaïi Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni chung? Ñaùp: Chæ coù moät laø baïch töù yeát ma thoï ñaéc giôùi. Hoûi: Trong baûy loaïi naøy coù maáy loaïi thoâng caû ba chaâu thieân haï, coù maáy loaïi khoâng thoâng caû ba chaâu? Ñaùp: Coù moät loaïi thoâng khaép ba chaâu laø baïch töù yeát ma thoï ñaéc giôùi; saùu loaïi kia chæ coù ôû coõi Dieâm phuø ñeà, khoâng thoâng khaép ba chaâu. Hoûi: Trong baûy loaïi coù maáy loaïi thoï ñaéc giôùi suy yeáu, coù maáy loaïi khoâng suy yeáu, maáy loaïi xaû, maáy loaïi khoâng xaû, maáy loaïi caên bieán ñoåi, maáy loaïi caên khoâng bieán ñoåi, maáy loaïi ñoaïn caên laønh, maáy loaïi khoâng ñoaïn caên laønh? Ñaùp: Coù moät loaïi thoï ñaéc giôùi suy yeáu, saùu loaïi kia khoâng suy yeáu; coù moät loaïi xaû, saùu loaïi kia khoâng xaû; coù moät loaïi caên bieán ñoåi, saùu loaïi kia caên khoâng bieán ñoåi; coù moät loaïi ñoaïn caên laønh, saùu loaïi kia khoâng ñoaïn caên laønh. Noùi moät loaïi ñoù laø loaïi baïch töù yeát ma thoï ñaéc giôùi, vì chuùng sanh phöôùc caïn moûng neân caûm ñöôïc loaïi thoï ñaéc giôùi naøy; vì vaäy khoâng kieân coá vaø coù nhieàu tai hoaïn. Saùu loaïi kia laø töø Kieán ñeá ñaéc giôùi cho ñeán thoï taùm phaùp Kính ñaéc giôùi,

vì chuùng sanh phöôùc ñöùc saâu daøy neân môùi ñaéc giôùi loaïi naøy; vì vaäy tröôùc sau kieân coá khoâng coù

caùc tai hoaïn. Hoûi: Trong baûy loaïi naøy coù maáy loaïi laø taêng thöôïng toân troïng, maáy loaïi khoâng toân troïng? Ñaùp: Noùi chung thì caû baûy loaïi ñeàu toân troïng, nhöng ñöùng treân nghóa maø phaân bieät thì coù ñieåm sai khaùc nhau: saùu loaïi ñaéc giôùi töø Kieán ñeá cho ñeán thoï taùm phaùp Kính do löïc coâng ñöùc cuûa chuùng sanh saâu daøy neân môùi ñaéc giôùi, vì vaäy goïi laø thuø thaéng nhöng vì khoâng theå duy trì chaùnh phaùp neân trôû thaønh khoâng thuø thaéng, Nhö Kieán ñeá ñaéc giôùi chæ coù naêm ngöôøi, Töï theä ñaéc giôùi chæ coù moät ngöôøi, thoï taùm phaùp Kính ñaéc giôùi chæ coù moät ngöôøi, sau ñoù khoâng coù theâm ai khaùc nöõa; nhö Thieän lai ñaéc giôùi thì töø toân giaû Tu baït trôû veà sau khoâng coù ai khaùc nöõa; Tam ngöõ ñaéc giôùi vaø thoï phaùp Tam quy ñaéc giôùi thì trong voøng taùm naêm töø khi Phaät thaønh ñaïo thì coù ngöôøi ñaéc giôùi, nhöng sau taùm naêm thì khoâng coù ai daéc giôùi nöõa. Rieâng loaïi baïch töù yeát ma thoï ñaéc giôùi thì duø Phaät coøn ôû ñôøi hay sau khi Phaät dieät ñoä, taát caû thôøi ñeàu coù ngöôøi ñaéc giôùi, Phaät phaùp tröôùc sau ñeàu duøng loaïi baïch töù yeát ma thoï giôùi laøm caên baûn ñeå noái thaïnh Tam baûo vaø laøm lôïi ích cho voâ soá ngöôøi. Cho neân trong baûy loaïi thoï ñaéc giôùi thì loaïi baïch töù yeát ma laø thuø thaéng, vi dieäu vaø ñaùng toân troïng nhaát. Hoûi: Trong baûy chuùng coù maáy chuùng töø Phaät thoï ñaéc giôùi, maáy chuùng khoâng töø Phaät thoï ñaéc giôùi? Ñaùp: Noùi chung thì caû baûy chuùng ñeàu töø Phaät thoï ñaéc giôùi vì Phaät hieän ra ñôøi môùi coù baûy chuùng naøy, nhöng treân Söï maø suy ra thì trong baûy chuùng chæ coù ba chuùng: Tyø-kheo, Öu-baø-taéc vaø Öu-baø-di laø töø Phaät thoï ñaéc giôùi; trong chuùng Sa-di thì chæ coù hai Sa-di Nan ñeá vaø Da-xaù laø töø Phaät thoï ñaéc giôùi; ba chuùng Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma-na vaø Sa-di- ni thì khoâng töø Phaät thoï ñaéc giôùi do hai nguyeân nhaân: Moät laø ngaên döùt phæ baùng, vì neáu ba chuùng naøy töø Phaät thoï ñaéc giôùi thì ngoaïi ñaïo seõ phæ baøng: “Sa-moân Cuø-ñaøm voán ôû trong cung vua giöõa caùc cung phi myõ nöõ, nay tuy ñaõ xuaát gia vaãn ñoä ngöôøi nöõ ñeå töï vui”, hai laø Phaät thaønh ñaïo muïc ñích hoùa ñoä taát caû chuùng sanh, tröôùc khôûi loøng tin quy höôùng khoâng nghi thì ñaïo phaùp môùi löu truyeàn khaép coõi trôøi ngöôøi, vì boû gaàn laáy xa neân ba chuùng naøy khoâng ñöôïc töø Phaät thoï ñaéc giôùi.

TUÏNG THÖÙ NHAÁT 2. Nhaân duyeân keát boán Ba-la-di: a. Nhaân duyeân keát giôùi Daâm: Caïo boû raâu toùc ñaép maëc ca sa Hoûi: Khoâng caïo boû raâu toùc coù ñaéc giôùi khoâng? Ñaùp: Ñaéc giôùi nhöng khoâng phaûi laø oai nghi (cuûa ngöôøi xuaát gia) Hoûi: Khoâng coù y baùt coù ñaéc giôùi khoâng, vì sao phaûi caàn coù y baùt? Ñaùp: Moät laø vì oai nghi, hai laø laøm cho ngöôøi khaùc sanh taâm tín kính, nhö ngöôøi thoï saên maëc ca sa khieán cho con nai nhìn thaáy khoâng sanh taâm sôï; ba laø hieän töôùng khaùc vôùi theá tuïc vì ñöùc beân trong ñaõ khaùc thì töôùng beân ngoaøi cuõng phaûi khaùc ñeå ngöôøi khaùc sanh tín taâm. Tin laø tin Tam baûo seõ

ñöôïc vaøo coõi trôøi ngöôøi, tin taø ñaïo seõ ñoïa vaøo ba ñöôøng aùc; tin thì môùi bieát Khoå, ñoaïn Taäp, chöùng Dieät vaø tu Ñaïo; khoâng tin laø khoâng tin thieän aùc, boán ñeá. Tin nhaø laø khoâng phaûi nhaø: Nhaø laø chæ cho cha me, vôï con, anh em quyeán thuoäc; khoâng phaûi nhaø laø chæ cho voâ thöôøng bieán hoaïi khoâng theå toàn taïi laâu daøi; tin nhaø thì taêng tröôûng tham saân ñaáu tranh ñuû caùc phaùp aùc, tin khoâng phaûi nhaø thì taêng tröôûng coâng ñöùc thieän phaùp. Töø boû gia ñình, queâ höông xöù sôû: Luaän veà ngöôøi xuaát gia neân dieät töø heä luïy, muoán dieät töø heä luïy thì phaûi rôøi boû gia ñình vì gia ñình laø nhaân duyeân phieàn naõo. Boá thí thöùc aên ñöôïc naêm coâng ñöùc: Moät laø ñöôïc saéc ñeïp, hai laø ñoan chaùnh trang nghieâm, ba laø ñöôïc söùc khoûe, boán laø ñöôïc bieän taøi, naêm laø ñöôïc soáng laâu. Theo thöù lôùp khaát thöïc: Moãi ngaøy ñi ñeán moät nhaø khaát thöïc, neáu ñöôïc thöùc aên thì aên, neáu khoâng ñuû thì theo thöù lôùp ñeán nhaø khaùc, nhö theá cho ñeán baûy nhaø, neáu ñöôïc thöùc aên thì aên, khoâng ñuû thöùc aên cuõng döøng laïi. Coù thuyeát cho raèng theo thöù lôùp khaát thöïc heát nhaø naøy ñeán nhaø khaùc cho ñeán khi ñuû thöùc aên thì döøng, khoâng giôùi haïn nhieàu nhaø hay ít nhaø; hoâm sau ñi khaát thöïc cuõng theo thöù lôùp nhö theá. Hoûi: Vì sao phaûi thoï phaùp khaát thöïc? Ñaùp: Moät laø vì taïi gia coù nhieàu phieàn naõo do nhieàu nhaân duyeân, hai laø neáu vì saân naõo laøm ñieàu phi phaùp thì thöùc aên thí khoâng thanh tònh, ba laø quaùn taâm yù vaø saéc maët cuûa ngöôøi cho maø taâm khoâng an nhieân, boán laø vì thieåu duïc tri tuùc tu haønh thaùnh chuûng. Neáu thoï thí chuû thænh thöïc cuõng coù loãi laàm: Nhö ñöôïc thænh thöïc neáu thöùc aên thoâ dôû thì baûo thí chuû laøm cho ngon, neáu thöùc aên ít thì baûo laøm nhieàu hôn, neáu moùn aên naøy vò khoâng ngon thì baûo doïn leân moùn aên coù vò ngon hôn. Laïi nöõa thoï thænh

thöïc seõ coù taâm mong caàu, khoâng phaûi laø phaùp thieåu duïc tri tuùc thaùnh chuûng; naêm laø treân ñaøn thoï giôùi ñaõ thoï phaùp Töù y, neáu thoï thænh thöïc thì thöôøng sanh taâm ta ngöôøi, ñöôïc maát; coøn khaát thöïc taâm ñöôïc an nhieân, khoâng bò raøng buoäc cuõng khoâng coù taêng giaûm; saùu laø thöùc aên cuûa chuùng thì coù luùc heát coøn khaát thöïc thì thöùc aên voâ cuøng, chæ caàn trong thieân haï coù ngöôøi thì aét seõ coù thöùc aên, cho neân khaát thöïc thì thöùc aên laø voâ cuøng taän neân Phaät baûo caùc ñeä töû neân tu theo phaùp voâ cuøng taän naøy. Phaät phaùp khoù thaønh: Nhö ngöôøi vaøo bieån caû tìm chaâu baùu, ñi thì nhieàu nhöng trôû veà ñöôïc thì raát ít; vaøo bieån Phaät phaùp cuõng vaäy, hoaïi thì nhieàu maø thaønh thì raát ít, nhö caàm dao beùn töï caét thaân muoán khoâng bò thöông thì thaät laø raát khoù. Thoï Phaät giôùi, tu phaùp thaân thanh tònh, beân trong hoaïi dao beùn phieàn naõo aùc phaùp maø khoâng hoaïi phaùp thaân thì thaät laø raát khoù. Chöa keát giôùi naøy laø ban ñaàu Phaät chæ noùi taát caû ñieàu aùc khoâng neân laøm, chöa keát naêm thieân giôùi toäi töôùng khinh troïng. Laøm vieäc daâm duïc: Moät laø vì phieàn naõo huaân taäp laâu ñôøi, hai laø caàn cha meï giao hoäi ñeå coù con phöôùc ñöùc, ba laø vì dö baùo taâm daâm chöa döùt. Coù ngöôøi töø khi sanh ra cho ñeán khi tröôûng thaønh khoâng haønh daâm lieàn ñöôïc Laäu taän, nhöng coù ngöôøi phaûi traûi qua daâm duïc môùi ñöôïc Laäu taän laø do nhaân

duyeân ñôøi tröôùc ñaõ ñoaïn taän hay chöa ñoaïn taän; boán laø laøm nhaân duyeân keát giôùi, vì neáu khoâng xaûy ra vieäc naøy thì khoâng do ñaâu keát giôùi. Laøm nhö vaäy ñeán ba laàn laø oâm loøng daâm ñeán ba laàn ñoøi hoûi, khi coù ñöôïc con (coù thai) lieàn thoâi, khoâng ñoøi hoûi nöõa. Tuïc chuûng: Phaùp ñaët teân ôû theá gian laø coù nhaân duyeân: Moät laø do teân goïi töø ñôøi tröôùc neân nay ñaët theo teân aáy, hai laø ñaët teân theo caùc vì sao, ba laø ñaët teân theo nhaân duyeân. Nhö tröôøng hôïp Tu-ñeà-na do nhaân duyeân khoâng coù con noái doøng neân khi coù con ñaët teân laø Tuïc chuûng, ng- hóa laø noái doøng noái doõi; boán laø nhaân nôi ñöùc maø ñaët teân, nhö Luaät sö laø ngöôøi thoâng hieåu veà Luaät, Luaän sö laø ngöôøi thoâng hieåu veà luaän nghóa... Duïc töôûng: Tuy thaân khaåu khoâng ñoäng nhöng trong taâm nghó nhôù ngöôøi nöõ; Duïc giaùc: Taâm say meâ, ngöôøi ñôø ñaãn; Duïc nhieät: Hai thaân giao hoäi. Taäp Taêng: Moät laø Phaät hieän baøy khoâng töï chuyeân quyeát ñoaùn, hai laø Phaät khoâng phaûi nhoùm Taêng ñeå cuøng quyeát ñoaùn toäi naëng nheï roài keát giôùi, maø Phaät chæ cuøng Taêng hoøa hôïp khieán cho ngöôøi phaïm toäi phaûi taâm phuïc; ba laø nhö quoác vöông giöõ nöôùc tuy ñöôïc töï taïi nhöng heã coù quoác söï gì ñeàu cuøng quaàn thaàn baøn luaän thì nöôùc môùi ñöôïc toàn taïi laâu daøi. Phaät laø Phaùp vöông cuõng nhö vaäy, tuy ñöôïc töï taïi nhöng vì duy trì Phaät

phaùp neân heã coù phaùp söï gì ñeàu nhoùm Taêng cuøng Taêng hoøa hôïp, ñeå cho chaùnh phaùp ñöôïc toàn taøi laâu daøi; boán laø Phaät muoán laøm tieâu bieåu cho ñeä töû ôû hieän taïi vaø vò lai, heã laø vieäc Taêng thì baát luaän coù naêng löïc hay khoâng coù naêng löïc ñeàu caàn phaûi hoûi yù kieán Taêng, cuøng Taêng hoøa hôïp, khoâng ñöôïc ñoäc ñoaùn chuyeân quyeàn; naêm laø phaùp cuûa chö Phaät ñeàu nhö vaäy, khoâng chæ rieâng Phaät Thích ca. Taêng coù naêm loaïi: Moät laø Taêng baày deâ: Loaïi Taêng khoâng bieát boá taùt, haønh truø (phaùt theû ñeám soá ngöôøi), an cö, töï töù, taùc phaùp yeát ma... taát caû Taêng söï thaûy ñeàu khoâng bieát gioáng nhö baày deâ. Hai laø Taêng khoâng hoå theïn: Loaïi Taêng maø caû chuùng cuøng laøm vieäc phi phaùp nhö haønh daâm, uoáng röôïu, aên quaù ngoï... taát caû nhöõng ngöôøi phaïm giôùi, phi phaùp nhö vaäy cuøng ôû chung vôùi nhau khoâng coù hoå theïn. Ba laø Taêng bieät chuùng: Nhö khi yeát ma chi y vaät cuûa tyø-kheo cheát ñeå laïi, do taâm tham ueá neân duø coù khaùch Tyø-kheo ñeán cuõng khoâng cho vò naøy ñoàng yeát ma. Heã laøm yeát ma theo taâm bieät chuùng nhö vaäy thì goïi laø Taêng bieät chuùng. Boán laø Taêng thanh tònh: Taát caû Taêng phaïm phu trì giôùi thanh tònh, khoâng laøm vieäc phi phaùp thì goïi laø Taêng thanh tònh. Naêm laø Taêng ñeä nhaát nghóa ñeá: Chæ cho boán Quaû, boán Höôùng. Hoûi: Neáu taäp Taêng thì taäp hoïp loaïi Taêng naøo trong naêm loaïi Taêng treân? Ñaùp: Taäp hoïp hai loaïi Taêng, coù thuyeát cho raèng ba loaïi Taêng kia tuy laøm vieäc phi phaùp nhöng ñeàu laø ñeä töû Phaät, sao chæ taäp hoïp coù hai loaïi Taêng, ñuùng lyù neân taäp hoïp caû naêm loaïi Taêng. Bieát maø vaãn hoûi: Moät laø theo phaùp thöôøng cuûa chö Phaät, hai laø Phaät khoâng vieäc gì maø khoâng bieát nhöng muoán khieán cho ngöôøi phaïm toäi taâm phuïc nhaän toäi, tuøy thuaän töï thuù roài sau môùi duøng phaùp ñeå trò; ba laø muoán laøm cho chuùng sanh an vui. Tuy Phaät khoâng vieäc gì laø khoâng bieát,

khoâng nghe thaáy nhöng neáu khoâng hoûi maø töï duøng caùi thaáy nghe hay bieát cuûa mình ñeå keát toäi ñònh toäi thì chuùng sanh thöôøng oâm loøng lo sôï, khoâng theå töï an, nhö vaäy Phaät taäp hoïp Taêng khoâng phaûi laø laøm cho chuùng sanh an vui; boán laø neáu xeùt xöû nghòch vôùi taâm ngöôøi thì khoâng phaûi laø nghi phaùp cuûa baäc Thaùnh chuû ñaïi nhaân. Ñuùng thôøi môùi hoûi: Moät laø phaûi hoûi ôû trong chuùng Tyø-kheo, ôû tröôùc Sa-di vaø cö só thì khoâng hoûi; hai laø ñuùng luùc neân keát giôùi môùi hoûi. Coù lôïi ích môùi hoûi: Moät laø Tu-ñeà-na thöôøng oâm loøng lo buoàn hoái

haän neân Phaät hoûi laø muoán khieán cho Tu-ñeà-na bieát vieäc maø mình ñaõ laøm tröôùc khi Phaät keát giôùi laø khoâng phaïm thì khoâng coøn lo buoàn hoái haän nöõa; hai laø Phaät nhaân vieäc naøy môùi keát giôùi ñeå döùt tröø nhöõng vieäc phi phaùp trong töông lai; ba laø sau khi Phaät keát giôùi bieát laø toäi naëng hay nheï, laø Höõu taøn hay laø Voâ taøn, coù theå saùm hoái ñöôïc hay khoâng theå saùm hoái ñöôïc, moùi döùt heát löôùi nghi; boán laø do coù möôøi coâng ñöùc lôïi neân hoûi. Coù nhaân duyeân môùi hoûi: Töùc laø nhaân duyeân keát giôùi. Noùi thaày laø ngöôøi ngu si: Phaät ñaïi töø bi khoâng noùi lôøi thoâ aùc, vì sao laïi noùi thaày laø ngöôøi ngu si? moät laø lôøi Phaät noùi ra laø thaät ngöõ, khoâng phaûi laø aùc khaåu, do Tu-ñeà-na laø ngöôøi coù ñuû phieàn naõo troùi buoäc, hoaøn toaøn ngu si; hai laø vì taâm töø bi neân phaûi quôû traùch ñeå chieát phuïc, nhö vaäy noùi laø ngöôøi ngu si khoâng phaûi laø lôøi thoâ aùc. Môû cöûa höõu laäu: Töø kieáp sô trôû laïi ñaây chöa coù nam nöõ laøm vieäc daâm duïc, Tu-ñeà-na laø ngöôøi ñaàu tieân haønh daâm laø caên baûn aùc phaùp. Phaät phaùp ban ñaàu voán thanh tònh chöa coù vieäc phi phaùp, Tu-ñeà-na laø ngöôøi ñaàu tieân laøm ñieàu aùc, môû ñaàu cho toäi loãi phi phaùp trong töông lai neân noùi laø môû cöûa höõu laäu. Thaø ñem thaân phaàn beân trong ñeå vaøo mieäng raén ñoäc: raén coù ba ñieàu haïi ngöôøi: Moät laø coù thaáy môùi haïi ngöôøi, hai laø coù xuùc chaïm môùi haïi ngöôøi, ba laø caén moå haïi ngöôøi. Coù ba loaïi giaëc laøm haïi thieän phaùp nôi ngöôøi: Moät laø neáu thaáy ngöôøi nöõ khôûi taâm daâm duïc thì dieät maát thieän phaùp nôi ngöôøi; hai laø neáu xuùc chaïm ngöôøi nöõ, phaïm toäi Taøn thì dieät maát thieän phaùp nôi ngöôøi; ba laø neáu cuøng giao hoäi, phaïm toäi Ba- la-di thì dieät maát thieän phaùp nôi ngöôøi. Bò raén ñoäc caén chæ haïi cheát thaân naøy, coøn bò ngöôøi nöõ haïi thì haïi voâ soá thaân; laïi nöõa, bò raén ñoäc caén chæ haïi ñöôïc thaân Voâ kyù, coøn bò ngöôøi nöõ haïi thì haïi ñeán thieän phaùp thaân; laïi nöõa, bò raén ñoäc caén chæ haïi ñöôïc thaân naêm thöùc, coøn bò ngöôøi nöõ haïi thì haïi caû thaân saùu thöùc; laïi nöõa, bò raén ñoäc caén vaãn ñöôïc haønh truø thuyeát giôùi vôùi chuùng taêng, ñöôïc ôû trong soá möôøi boán vò ñöôïc Taêng sai vaø laøm taát caû yeát ma, coøn bò ngöôøi nöõ haïi thì khoâng ñöôïc cuøng Taêng laøm caùc Taêng sö; laïi nöõa, bò raén ñoäc caén vaãn ñöôïc sanh leân coõi trôøi ngöôøi, ñöôïc gaëp Hieàn thaùnh coøn bò ngöôøi nöõ haïi thì ñoïa trong ba ñöôøng aùc; laïi nöõa, bò raén ñoäc caén vaãn ñöôïc boán Quaû Sa-moân, coøn bò ngöôøi nöõ haïi thì duø taùm chaùnh ñaïo truyeàn khaép theá gian cuõng ñeàu voâ ích; laïi nöõa, bò raén ñoäc caén cuõng ñöôïc ngöôøi thöông xoùt cöùu giuùp, coøn bò ngöôøi nöõ haïi thì chuùng Taêng ñeàu boû maëc, taát caû trôøi roàng

thieän thaàn ñeàu xa lìa, bò caùc Hieàn thaùnh quôû traùch. Do möôøi coâng ñöùc lôïi: Neáu keát giôùi naøy töùc laø thuaän theo möôøi

coâng ñöùc lôïi vaø seõ ñöôïc möôøi coâng ñöùc lôïi naøy; neáu giöõ moät giôùi, vò lai seõ ñöôïc quaû baùo cuûa moät giôùi vaø ñöôïc quaû baùo cuûa möôøi coâng ñöùc lôïi, taát caû giôùi khaùc cuõng ñeàu nhö vaäy. Khoâng cuøng ôû chung: Moät laø khoâng cuøng laøm taát caû caùc phaùp yeát ma, caùc Taêng söï; sôû dó khoâng cuøng ôû chung laø ñeå cho boán boä trôøi roàng quyû thaàn sanh taâm tín kính, neáu cuøng ôû chung vaø cuøng laøm Taêng söï vôùi ngöôøi aùc thì khoâng do ñaâu tín kính. Hai laø bieåu hieän Phaät phaùp khoâng rieâng tö, khoâng thöông gheùt, neáu ngöôøi thanh tònh thì cuøng ôû chung, neáu khoâng thanh tònh thì khoâng ôû chung. Ba laø ngaên döùt phæ baùng, vì neáu cuøng ôû chung vaø cuøng laøm Taêng söï vôùi ngöôøi aùc thì ngoaïi ñaïo taø kieán vaø ngöôøi ñôøi seõ phæ baùng raèng: “Phaät phaùp khoâng coù gì ñaùng quyù, baát luaän thieän hay aùc ñeàu cuøng ôû chung vaø laøm vieäc chung”. Boán laø giuùp cho ngöôøi giöõ giôùi ñöôïc an laïc, taêng tröôûng caên laønh vaø khieán cho ngöôøi phaù giôùi sanh taâm hoå theïn, chieát phuïc taâm aùc. Cho ñeán suùc sanh: Do coù moät Tyø-kheo moät mình ôû trong röøng vì cho laø ôû trong chuùng nhieàu vieäc, nhieàu phieàn naõo trôû ngaïi tu taäp thieän phaùp; laïi cho laø ôû trong chuùng nghe nhieàu, thaáy nhieàu, noùi nhieàu tuy sanh nhieàu trí hueä nhöng ít thieàn ñònh, caàn phaûi ôû nôi thanh vaéng ñeå tu taâm; khi ñöôïc Ñònh nhieàu roài môùi ôû trong chuùng caàu tri kieán. Ñaàu tieân khi Phaät cheá giôùi Daâm, chæ cheá khoâng ñöôïc cuøng ngöôøi nöõ haønh daâm, chöa cheá suùc sanh, do Tyø-kheo ôû trong röøng naøy laøm phaùp aùc cuøng vôùi suùc sanh neân Phaät môùi tuøy vieäc cheá theâm laø cho ñeán suùc sanh, vì trong saùu ñöôøng suùc sanh laø loaøi thaáp nhaát; noùi chung laø ñoái vôùi taát caû loaøi coù theå haønh daâm ñeàu keát giôùi. Luaän veà phaïm toäi coù ba: Moät laø toäi nghieäp ñaïo, hai laø toäi aùc haïnh vaø ba laø toäi phaïm giôùi. Tu-ñeà-na trong ba toäi naøy thì phaïm toäi aùc haïnh vì daâm duïc laø phaùp aùc, khoâng phaïm toäi nghieäp ñaïo vì ngöôøi nöõ ñoù laø vôï tröôùc kia cuûa mình, khoâng coù toäi phaïm giôùi vì Phaät chöa keát giôùi naøy. Tyø-kheo trong röøng phaïm toäi aùc haïnh vì daâm duïc laø phaùp aùc vaø phaïm toäi nghieäp ñaïo vì haønh daâm vôùi khæ caùi voán laø thuoäc veà khæ ñöïc, khoâng coù toäi phaïm giôùi vì Phaät chöa keát giôùi. Caû Hai Tyø-kheo naøy ñeàu laø ngöôøi phaïm tröôùc khi Phaät keát giôùi neân khoâng coù toäi phaïm giôùi. Neáu Tyø-kheo: Laø chæ cho taát caû Tyø-kheo trong baûy loaïi thoï ñaéc giôùi. Hoïc: Coù ba laø hoïc Giôùi taêng, hoïc Taâm taêng vaø hoïc Hueä taêng. Hoûi: Hoïc coù raát nhieàu vì sao chæ neâu coù ba? Ñaùp: Vì ba moân hoïc naøy nhieáp heát taát caû moân hoïc. Hoïc Giôùi taêng laø hoïc naêm thieân giôùi ñeå phoøng hoä ñieàu aùc nôi thaân khaåu, tònh tu thaân khaåu; hoïc Taâm taêng laø döùt tröø taâm caáu nhieãm ñoái vôùi taát caû phaùp; hoïc

Hueä taêng laø thaáy roõ coäi goác cuûa phaùp töôùng ñeå döùt tröø aùc phaùp. Laïi nöõa, hoïc Giôùi taêng töùc laø hoïc Tyø-ni; hoïc Taâm taêng töùc laø hoïc Tu-ña-la; hoïc Hueä taêng töùc laø hoïc A-tyø-ñaøm. Laïi nöõa, hoïc Giôùi taêng laø hoïc naêm thieân giôùi; hoïc Taâm taêng laø ñaéc Sô thieàn coù naêm thieàn chi, ñaéc Nhò thieàn

coù boán thieàn chi cho ñeán ñaéc Töù thieàn; hoïc Hueä taêng laø thaáy ñöôïc boán ñeá lyù. Laïi nöõa, dieät tröø caùc aùc luaät nghi vaø caùc ñieàu phi oai nghi ñeå ñöôïc naêm thieân giôùi thanh tònh thì goïi laø hoïc Giôùi taêng; do Giôùi thanh tònh neân Taâm thanh tònh thì goïi laø hoïc Taâm taêng; tö duy nghóa lyù thaâm dieäu ñöôïc taêng tröôûng thieän phaùp thì goïi laø hoïc Hueä taêng. Laïi nöõa, trong Kinh noùi tu giôùi tu taâm tu hueä, neân bieát ñöôïc ba moân hoïc naøy nhieáp heát caùc moân hoïc. Laïi nöõa, trong taùm chaùnh ñaïo, chaùnh ngöõ, chaùnh nghieäp vaø chaùnh maïng laø hoïc Giôùi taêng; chaùnh ñònh laø hoïc Taâm taêng; chaùnh kieán, chaùnh chí, chaùnh phöông tieän, chaùnh nieäm laø hoïc Hueä taêng. Laïi nöõa, ñaéc naêm thieân giôùi laø hoïc Giôùi taêng; ñaéc Thieàn giôùi laø hoïc Taâm taêng; ñaéc Voâ laäu giôùi laø hoïc Hueä taêng. Laïi coù ba moân hoïc laø hoïc Oai nghi, hoïc Tyø-ni vaø hoïc Ba-la-ñeà-moäc-xoa; hoïc Oai nghi laø hoïc taát caû giôùi vaø oai nghi; hoïc Tyø-ni laø dieät taát caû aùc phaùp; hoïc Ba-la-ñeà-moäc-xoa laø hoïc naêm thieân giôùi. Hoûi: Vì sao phaûi phaân bieät laïi hoïc giôùi moät laàn nöõa? Ñaùp: Ngoaïi ñaïo cuõng coù hoïc Giôùi taêng cho neân phaân bieät laïi laàn nöõa ñeå hieån roõ ngoaïi ñaïo khoâng coù hoïc Giôùi taêng; vì tuy ngoaïi ñaïo ñoaïn tröø kieát söû chöùng ñöôïc Tam khoâng nhöng khoâng theå ñoaïn tröø caùc kieát söû ôû coõi Phi töôûng xöù; Phaät phaùp ñoaïn tröø coäi goác kieát söû neân goïi laø hoïc Giôùi taêng. Laïi nöõa, ngoaïi ñaïo ñoaïn tröø kieát söû, nhôø thöôïng phaåm ñoaïn tröø haï phaåm; coøn Phaät phaùp vöøa duøng thöôïng phaåm ñoaïn tröø haï phaåm, vöøa duøng haï phaåm ñoaïn tröø thöôïng phaåm. Laïi nöõa, ngoaïi ñaïo cuõng cheá boán giôùi troïng: Moät laø khoâng daâm duïc vôùi vôï cuûa thaày, hai laø khoâng troäm caép vaøng, ba laø khoâng gieát Baø-la-moân, boán laø khoâng uoáng röôïu traéng; Phaät phaùp khoâng chæ nhö theá: Moät laø taát caû khoâng ñöôïc daâm duïc, hai laø taát caû khoâng ñöôïc troäm caép, ba laø taát caû khoâng ñöôïc gieát haïi, boán laø taát caû khoâng ñöôïc voïng ngöõ vaø naêm laø taát caû loaïi röôïu khoâng ñöôïc uoáng. Ñoàng vaøo hoïc phaùp: Laø phaùp maø Tyø-kheo môùi thoï giôùi phaûi hoïc, Tyø-kheo moät traêm tuoåi haï cuõng hoïc nhö theá. Hoûi: Neáu Tyø-kheo moät traêm tuoåi haï cuõng ñoàng hoïc phaùp vôùi Tyø- kheo môùi thoï giôùi thì Tyø-kheo môùi thoï giôùi phaûi laøm nhöõng vieäc nhö queùt nhaø, lau chuøi, xaùch nöôùc...; Tyø-kheo moät traêm tuoåi haï coù laøm nhöõng vieäc nhö theá hay khoâng?

Ñaùp: Tyø-kheo moät traêm tuoåi haï cuõng ñaõ laøm töø treû ñeán giaø neân Tyø-kheo môùi thoï giôùi cuõng phaûi laøm nhöõng vieäc ñoù töø treû cho ñeán giaø; phaùp maø Tyø-kheo môùi thoï giôùi phaûi hoïc, Tyø-kheo moät traêm tuoåi haï cuõng ñaõ hoïc nhö theá. Trong ñaây noùi hoïc laø hoïc hai traêm naêm möôi giôùi vaø taát caû phaùp oai nghi. Noùi toâi boû Phaät...: Coù taát caû hai möôi moát vieäc xaû giôùi, töø boû Phaät cho ñeán khoâng laøm baïn ñoàng hoïc vôùi thaày nöõa, coù taát caû laø hai möôi moát vieäc, chæ caàn laøm moät vieäc ñeàu goïi laø xaû giôùi. Hoûi: Noùi boû Phaät laø treân caên baûn ñaõ boû Tam baûo thì coù coøn goïi laø xuaát gia nöõa hay khoâng? Ñaùp: Coù luaän noùi khoâng coøn goïi laø xuaát gia nöõa vì ñoù laø ñieàu aùc caên baûn; nhöng coù thuyeát laïi noùi vaãn goïi laø xuaát gia vì khoâng rôi vaøo moät traêm leû moät phaùp Giaù (ngaên), vì treân caên baûn tuy ñaõ xaû giôùi thanh

tònh nhöng vaãn coù theå quy y Phaät trôû laïi. Kinh noùi: “Khoâng coù phaùp naøo mau hôn Taâm”, taâm cuûa phaøm phu khinh suaát voäi vaøng hoaëc thieän hoaëc aùc neân khoâng theå vì trong choác laùt laøm aùc maø lieàn boû haún, neân traân caên baûn tuy noùi boû Phaät nhöng sau vaãn ñöôïc xuaát gia trôû laïi. Nhöng ñaõ noùi boû Phaät roài thì trong ñôøi hieän taïi khoâng coù ñöôïc vieäc thieän toát laønh, vì ñaõ laøm vieäc khoâng toát, khoâng lôïi ích seõ chuoác hoïa vaøo thaân. Muoán xaû giôùi khoâng toäi: Neáu muoán xaû giôùi cuï tuùc thì neân noùi laø toâi xaû giôùi cuï tuùc, toâi laø Sa-di; neáu muoán xaû giôùi xuaát gia thì neân noùi laø toâi xaû giôùi xuaát gia, toâi laø Öu-baø-taéc; neáu muoán xaû naêm giôùi thì neân noùi laø toâi laø Öu-baø-taéc thoï phaùp Tam quy. Neáu noùi nhö theá thì thaønh xaû giôùi maø khoâng coù toäi; neáu ñaõ maëc y phuïc cuûa cö só, coù ngöôøi hoûi côù sao laøm nhö theá, ñaùp laø toâi boû ñaïo, toâi laøm cö só thì cuõng goïi laø xaû giôùi. Khi xaû giôùi khoâng caàn coù ngöôøi xuaát gia, neáu coù cö só baát luaän laø ñeä töû Phaät hay khoâng phaûi ñeä töû Phaät, chæ caàn ngöôøi naøy nghe tieáng noùi hieåu ñöôïc nghóa ñeàu ñöôïc xaû giôùi; khi xaû giôùi chæ caàn noùi moät laàn lieàn xaû, khoâng caàn noùi ñeán ba laàn. Hoûi: Khi thoï giôùi phaûi coù Tam sö thaát chöùng, vì sao khi xaû giôùi chæ caàn noùi vôùi moät ngöôøi thì lieàn xaû? Ñaùp: Vì thoï giôùi laø caàu phaùp taêng thöôïng, muoán ñaéc giôùi phaûi caàn nhieàu duyeân nhieàu löïc hoã trôï; coøn xaû giôùi nhö töø treân cao rôi xuoáng thì khoâng caàn phaûi coù nhieàu duyeân, nhieàu ngöôøi. Laïi nöõa, vì khoâng muoán cho ngöôøi tröôùc maët (ngöôøi muoán xaû giôùi) sanh taâm phieàn naõo noùi raèng: “Phaät phaùp thaät coù nhieàu duyeân phieàn naõo, khi thoï giôùi thì coù theå caàn nhieàu duyeân nhieàu löïc nhieàu ngöôøi, coøn xaû giôùi caàn nhieàu duyeân nhieàu ngöôøi laøm gì”. Laïi nöõa, thoï ñaéc giôùi nhö ñöôïc tieàn taøi chaâu baùu, coøn xaû

giôùi nhö maát tieàn cuûa; laïi nhö vaøo bieån tìm chaâu baùu caàn phaûi coù nhieàu phöông tieän môùi tìm ñöôïc, nhöng khi maát hoaëc bò troäm cöôùp, hoaëc bò nöôùc cuoán troâi hay bò löûa chaùy... thì trong choác laùt ñeàu maát heát khoâng coøn, xaû giôùi cuõng gioáng nhö vaäy. Boû Tam baûo sôû dó thaønh xaû giôùi laø vì khi thoï giôùi phaûi quy höôùng Tam baûo môùi ñaéc giôùi; boû Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ thaønh xaû giôùi laø vì nhôø coù Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ môùi ñaéc giôùi; boû Tyø-kheo... cho ñeán noùi raèng: “Toâi khoâng laøm baïn ñoàng hoïc vôùi thaày nöõa”ñeàu thaønh xaû giôùi, vì voán cuøng quy höôùng moät Vò moät Ñaïo maø nay noùi boû töùc laø nghóa Phaät phaùp ñoaïn döùt, cho neân boû Phaät phaùp thì giôùi lieàn maát. Hoøa thöôïng coù boán loaïi: Moät laø loaïi coù phaùp maø khoâng coù y thöïc, hai laø loaïi coù y thöïc maø khoâng coù phaùp, ba laø loaïi vöøa coù phaùp vöøa coù y thöïc, boán laø khoâng coù phaùp cuõng khoâng coù y thöïc. Nay noùi boû Hoøa thöôïng töùc laø boû caû boán loaïi treân. A-xaø-leâ coù naêm baäc: Moät laø thoï giôùi A-xaø-leâ, hai laø Oai nghi A- xaø-leâ, ba laø Y chæ A-xaø-leâ, boán laø hoïc kinh A-xaø-leâ vaø naêm laø xuaát gia A-xaø-leâ. Nay noùi boû A-xaø-leâ töùc laø boû caû naêm baäc treân. Laøm phaùp daâm duïc: Moät laø coù haønh daâm nhöng thaân khoâng xuùc chaïm nhau, nhö tröôøng hôïp Tyø-kheo Nhöôïc Yeâu ñöa nam caên vaøo mieäng töï haønh daâm; hoaëc nhö Tyø-kheo Tröôøng caên ñöa nam caên vaøo choã

haønh daâm töï haønh daâm. hai laø tuy thaân xuùc chaïm nhau nhöng khoâng phaïm Daâm, nhö haønh daâm vôùi ngöôøi nöõ bò hoaïi nöõ caên. Ba laø thaân xuùc chaïm nhau vaø phaïm Daâm, nhö haønh daâm vôùi ngöôøi nöõ khoâng bò hoaïi nöõ caên. Boán laø khoâng phaûi thaân xuùc chaïm nhau cuõng khoâng phaïm Daâm, nhö haønh daâm vôùi ngöôøi nöõ ñaõ cheát ôû choã khoâng phaûi laø choã haønh daâm. Neáu thaân xuùc chaïm nhau maø haønh daâm thì phaïm Ba-la- di, Ba-la-di nghóa laø rôi vaøo choã khoâng nhö yù, nhö hai ngöôøi ñaùnh nhau aét coù moät ngöôøi thaéng, moät ngöôøi thua. Tyø-kheo thoï giôùi laø muoán thoaùt khoûi sanh töû phaûi cuûng boán Ma ñaùnh nhau, neáu phaïm giôùi naøy lieàn rôi vaøo choã thua. Hoûi: Phaïm naêm thieân giôùi ñeàu rôi vaøo choã thua, vì sao chæ coù thieân giôùi naøy laø thaønh teân goïi? Ñaùp: Boán thieân giôùi kia tuy phaïm cuõng rôi vaøo choã thua, nhöng chæ caàn saùm hoái thì toäi lieàn tieâu dieät, khoâng phaûi vónh vieãn rôi vaøo choã thua neân khoâng thaønh teân goïi. Nhö keû thuø duøng dao gieát ngöôøi nhöng ngöôøi chöa cheát, tuy goïi laø thaéng nhöng khoâng phaûi laø quyeát ñònh thaéng, phaûi gieát cheát môùi laø quyeát ñònh thaéng. Phaïm boán thieân giôùi kia cuõng nhö gieát ngöôøi maø ngöôøi chöa cheát, coøn phaïm thieân giôùi troïng naøy nhö ngöôøi

bò gieát cheát, neân ñöôïc thaønh teân goïi. Nhö ngöôøi ñi chinh phaït nöôùc khaùc tuy baét ñöôïc caùc quan cuõng goïi laø ñöôïc thaéng, nhöng chöa phaûi laø ñaïi thaéng, phaûi baét ñöôïc vua môùi goïi laø ñaïi thaéng. Cuõng vaäy phaïm caùc thieân giôùi khaùc, boán Ma chöa goïi laø ñaïi thaéng, neáu phaïm thieân giôùi troïng naøy thì quyeát ñònh rôi vaøo choã thua. Laïi nöõa, nhö haït gioáng gieo ôû ruoäng toát neáu gaëp söông vaø möa ñaù thì seõ khoâng thu hoaïch keát quaû; phaïm thieân giôùi troïng naøy cuõng vaäy khoâng theã chöùng ñöôïc boán Quaû Sa-moân. Laïi nöõa, nhö haït gioáng chaùy duø gieo ôû ruoäng toát vaø ñöôïc vun phaân töôùi nöôùc ñieàu ñoä vaãn khoâng theå naåy maàm; phaïm thieân giôùi troïng naøy cuõng vaäy, duø sieâng naêng tinh taán vaãn khoâng theå chöùng boán Quaû Sa-moân. Laïi nhö caây Ña-la bò chaët ngoïn khoâng theå sanh tröôûng ñöôïc nöõa; phaïm thieân giôùi troïng naøy cuõng vaäy, khoâng theå taêng tröôûng boán Quaû Sa-moân. Laïi nhö caây bò chaët ñöùt reã, caây lieàn khoâ heùo vaø cheát; phaïm thieân giôùi troïng naøy thì caây Ñaïo lieàn khoâ heùo. Laïi nöõa, neáu phaïm thieân giôùi troïng naøy thì bò Taêng töø boû, trôøi roàng thieän thaàn xa laùnh vaø bò Hieàn thaùnh quôû traùch, cho neân thaønh teân goïi. Laïi nöõa, neáu phaïm thieân giôùi troïng naøy thì khoâng tieâu ñöôïc taát caû söï cuùng thí cuûa ñaøn vieät; laïi gioáng nhö thaây cheát ôû trong ñaïi chuùng, khoâng ñöôïc laøm gì, khoâng ñöôïc lôïi ích gì; neáu phaïm thieân giôùi troïng naøy thì duø ôû trong ñaïi chuùng xuaát gia thanh tònh vaãn khoâng theå chöùng ñöôïc boán Quaû Sa-moân. Laïi nhö y phuïc cuõ raùch bò ngöôøi vaát boû, neáu phaïm thieân giôùi troïng naøy seõ bò ñaïi chuùng vaát boû, khoâng ñöôïc cuøng Taêng thuyeát giôùi boá taùt, töï töù vaø laøm caùc phaùp yeát ma, cuõng khoâng ñöôïc xeáp vaøo möôøi boán haøng ngöôøi ñöôïc Taêng sai, neân thaønh teân goïi laø Ba-la-di, rôi vaøo choã thua, choã khoâng nhö yù. Cho ñeán suùc sanh: Neáu cuøng ngöôøi nöõ giao hoäi thì thoï aùi duïc ñaày ñuû, coøn giao hoäi vôùi suùc sanh caùi thì nhieãm tình duïc ít;

vì suùc sanh laø loaøi thaáp nhaát trong naêm ñöôøng neân noùi laø cho ñeán suùc sanh. Neáu phaïm boán giôùi troïng, vöøa phaïm laàn ñaàu thì keát toäi Ba-la-di; phaïm laàn thöù hai cho ñeán nhieàu laàn chæ keát toäi Ñoät-kieát-la. Haønh daâm vôùi ngöôøi nöõ vaø nöõ phi nhaân ôû ba choã haønh daâm thì phaïm Ba-la-di, phaïm phöông tieän Thaâu-lan-giaù coù khinh troïng, phaïm troïng Thaâu-lan- giaù neân saùm trong ñaïi chuùng, quyø goái chaép tay xin ba laàn, Taêng neân ñôn baïch cho saùm, khi saùm hoái neân noùi ba laàn; phaïm khinh Thaâu-lan- giaù neân saùm hoái tröôùc boán Tyø-kheo ôû ngoaøi giôùi, caùch saùm cuõng gioáng nhö vaäy. Phaïm khinh Thaâu-lan-giaù laø nhö tröôøng hôïp muoán haønh daâm neân ñöùng daäy nhöng ngoài xuoáng laïi; hoaëc caát böôùc chaân ñeán choã ngöôøi nöõ nhöng chöa xuùc chaïm ñaõ quay trôû laïi. Phaïm troïng Thaâu-lan-giaù laø nhö tröôøng hôïp haønh daâm vôùi ngöôøi nöõ soáng hay cheát ôû ba choã haønh

daâm ñaõ bò hoaïi hoaëc bò truøng aên trong ñoù; hoaëc haønh daâm vôùi ngöôøi nöõ soáng hay cheát khoâng phaûi ôû choã haønh daâm, töùc laø töø naùch trôû xuoáng cho ñeán baép veá. Tröôøng hôïp muoán haønh daâm vôùi suùc sanh caùi vaø ngöôøi hai caên phaïm Thaâu-lan-giaù khinh hay troïng cuõng gioáng nhö treân ñaõ noùi. Tröôøng hôïp muoán haønh daâm vôùi ngöôøi nam, phi nhaân nam, suùc sanh ñöïc, huyønh moân phaïm Thaâu-lan-giaù khinh troïng cuõng gioáng nhö treân ñaõ noùi. Neáu thaân ngöôøi nam xuùc chaïm ngöôøi nöõ nhöng chöa xuaát tinh thì phaïm khinh Thaâu-lan-giaù, neáu xuaát tònh thì phaïm troïng Thaâu-lan-giaù; töø ba choã haønh daâm, xuaát tinh ôû caùc choã treân thaân phaàn khaùc thì phaïm Taêng taøn. Neáu phaïm giôùi trong naêm thieân, moãi moãi giôùi ñeàu phaïm ba toäi, nhö phaïm giôùi trong thieân Ba-la-di coù ba toäi: Moät laø toäi Ba-la-di vì phaïm giôùi theå laø Ba-la-di, hai laø toäi Ba-daät-ñeà vì traùi lôøi Phaät daïy, ba laø toäi Ñoät-kieát-la vì phaïm oai nghi. Nhö theá cho ñeán phaïm caùc giôùi trong thieân Chuùng hoïc phaùp cuõng coù ba toäi: Moät laø toäi Ñoät-kieát-la vì phaïm giôùi theå laø Ñoät-kieát-la, hai laø toäi Ba-daät-ñeà vì traùi lôøi Phaät daïy, ba laø toäi Ñoät-kieát-la vì phaïm oai nghi. Khi saùm hoái, chæ caàn saùm toäi phaïm giôùi theå thì hai toäi kia ñoàng tieâu dieät vì giôùi theå laø caên baûn. b. Nhaân duyeân keát Giôùi Troäm: Phaät taïi thaønh Vöông xaù, coù luaän sö giaûi thích nöôùc naøy laø nöôùc lôùn maïnh nhaát trong möôøi saùu nöôùc lôùn luùc baáy giôø, thaønh teân laø Vöông xaù. Laïi nöõa do nöôùc naøy coù con roàng döõ gaây nhieàu tai haïi, phaù hoaïi nhaø cöûa cuûa daân chuùng, chæ coù cung vua laø khoâng bò phaù hoaïi neân goïi teân laø thaønh Vöông xaù. Laïi nöõa do thuôû xöa daân chuùng ôû nöôùc naøy luùc thôøi theá maát muøa ñoùi keùm ñaõ aên ñuû loaïi thòt nhö thòt choù, thòt raén... khieán cho quyû La saùt vaøo nöôùc naøy laøm nhieàu ñieàu quaùi laï. Vua hoûi bieát roõ ñöôïc nguyeân nhaân lieàn ra saéc lònh khoâng ñöôïc aên caùc loaïi thòt baát tònh vaø laäp ra nhieàu pheùp taéc leã nghi khaùc, do vöông phaùp maïnh neân goïi teân laø thaønh Vöông xaù. Laïi nöõa do trong nöôùc naøy coù naêm traêm vò Phaät Bích chi vaø naêm traêm tieân nhaân thöôøng ñöôïc daân chuùng cung caáp moïi thöù caàn duøng, do coù nhieàu baäc tieân thaùnh neân goïi teân laø thaønh Vöông xaù. Trong möôøi saùu nöôùc lôùn coù hai nöôùc lôùn maïnh: Moät laø nöôùc cuûa vua Öu-ñieàn, hai laø nöôùc Ma-kieät-ñaø;

nöôùc cuûa vua Öu-ñieàn cho aùo maõo cuûa vua laø thuø thaéng, coøn nöôùc Ma-kieät-ñaø cho quoác phaùp leã nghóa laø thuø thaéng. Phaùp thöùc leã nghóa cuûa caùc nöôùc khaùc trong möôøi saùu nöôùc lôùn, vua nöôùc Ma-kieät-ñaø hoaëc duøng hoaëc khoâng duøng; nhöng caùc nöôùc kia ñeàu duøng theo phaùp thöùc leã nghóa cuûa nöôùc Ma-kieät-ñaø, vì vaäy goïi teân laø thaønh Vöông xaù. Laïi nöõa do ôû nöôùc naøy Phaät ñaõ ngoài treân toøa sö töû döôùi coäi Ñaïo thoï maø chöùng quaû A-naäu-ña-la-tam-mieäu-tam-boà-ñeà,

Ñòa thaàn cuûa nöôùc naøy laïi coù theá löïc lôùn thöôøng uûng hoä vua khieán cho nöôùc naøy huøng maïnh, caùc nöôùc khaùc ñeàu quy phuïc neân goïi teân laø thaønh Vöông xaù. Raát nhieàu Tyø-kheo cuøng moät choã an cö: Taát caû thôøi Phaät ñeàu tieàn an cö, chæ coù ôû nöôùc Tyø-la-nhieân laø haäu an cö vì coù nhaân duyeân. Hoûi: Phaät töø ngöôøi khaùc thoï an cö hay töï an cö? Ñaùp: Coù thuyeát cho laø Phaät töø ngöôøi khaùc thoï an cö, coù thuyeát laïi cho laø Phaät töï an cö, vì sao, vì Phaät töï ñaõ chöùng ñöôïc möôøi löïc, boán Voâ uùy... neân khoâng töø ngöôøi khaùc thoï an cö; laïi nöõa, Phaät töï cheá phaùp naøy neân Phaät töï an cö. Hoûi: Phaät noùi ba laàn an cö hay laø noùi moät laàn an cö? Ñaùp: Phaät taâm nieäm an cö, khoâng caàn noùi ra vì Phaät khoâng queân ñieàu naøy. Hoûi: Phaät coù ñoàng vôùi chuùng taêng Boá taùt, töï töù... caùc phaùp yeát ma vaø laøm taát caû Taêng söï hay khoâng? Ñaùp: Phaät khoâng ñoàng vôùi chuùng taêng Boá taùt, töï töù... caùc phaùp yeát ma vaø laøm taát caû Taêng söï , cuõng khoâng caàn gôûi duïc thanh tònh, vì nôi Phaät khoâng gì khoâng phaûi laø phaùp neân Phaät khoâng vaøo trong Taêng soá. Sau khi thaønh ñaïo trong voøng möôøi hai naêm Phaät thöôøng ôû trong Taêng thuyeát giôùi boá taùt, sau möôøi hai naêm do coù phaùp aùc sanh neân Phaät khoâng thuyeát giôùi nöõa maø baûo caùc ñeä töû thuyeát giôùi. Hoûi: Phaät coù trí hueä voâ bieân, coù bieän luaän voâ bieân vì sao trong möôøi hai naêm khi thuyeát giôùi chæ thöôøng noùi coù moät baøi keä? Ñaùp: Tuy Phaät chæ thöôøng noùi coù moät baøi keä nhöng chuùng sanh nghe thoï khoâng ai gioáng ai, Phaät duø noùi hay im laëng ñeàu coù ngöôøi ñöôïc hoùa ñoä; cho neân duø coù bieän luaän voâ bieân, Phaät cuõng khoâng noùi khaùc cuõng khoâng noùi nhieàu theâm. Luùc ñoù Phaät cuøng toân giaû A-nan: Heã Phaät cheá giôùi aét laø do vieäc töø beân ngoaøi, töø ngöôøi naøo ñoù coù vieäc ñeå laøm nhaân duyeân keát giôùi neân Phaät môùi cuøng A-nan ñi xem xeùt phoøng xaù. Phaät baûo A-Nan-ñaäp phaù ngoâi nhaø: Neáu ngöôøi khaùc ñaäp phaù aét coù sanh tranh caõi, nhöng A-Nan-ñaäp phaù thì moïi ngöôøi ñeàu phuïc. Luùc baáy giôø trong giaùo ñoaùn cuûa Phaät coù ba ngöôøi coù söùc maïnh khoâng ai saùnh baèng: Moät laø A-nan, hai laø Caâu-di vaø ba laø moät ngöôøi thuoäc doøng hoï Thích; A-nan coù theå chuyeån taûng ñaù lôùn ñi boán möôi daëm neân khi ñaäp phaù ngoâi nhaø naøy, moïi ngöôøi sôï neân ñeàu phuïc. Laïi nöõa ngöôøi khaùc neáu ñaäp phaù ngoâi nhaø baèng gaïch kieân coá thì khoâng theå ñaäp phaù ñöôïc, do A- nan coù söùc maïnh neân trong choác laùt lieàn phaù xong.

Nhaân duyeân laäu keát: Laäu keát coù hai: Moät laø Caên baûn phieàn naõo nhö tröôøng hôïp Tu-ñeà-na vaø Tyø-kheo trong röøng thuoäc giôùi Daâm ôû treân, hai laø tröôøng hôïp Tyø-kheo töï laøm phoøng xaù, coù saùn nghieäp rieâng neân nhieàu

vieäc, nhieàu phieàn naõo laøm trôû ngaïi cho vieäc tuïng kinh ngoài thieàn laø chaùnh nghieäp cuûa tyø-kheo neân goïi laø nhaân duyeân laäu keát. Ñaùt-ni-tra im laëng: Ñaùt-ni-tra laø Tyø-kheo laøm ngoâi nhaø bò ñaäp phaù naøy, do Phaät laø phaùp vöông baûo ñaäp phaù aét coù nguyeân nhaân: Moät laø vì nhaø laøm phi phaùp neân Phaät baûo ñaäp phaù, hai laø vì Phaät khoâng ñoàng yùneân môùi baûo ñaäp phaù, vì vaäy Ñaùt-ni-tra im laëng. Vì sao Phaät baûo ñaäp phaù ngoâi nhaø môùi xaây naøy, vì Phaät muoán ñoaïn tröø nhaân duyeân laäu keát seõ xaûy ra trong töông lai neân baûo ñaäp phaù khieán cho ngöôøi thaáy sanh sôï. Hoûi: Söï sôï haõi naøy thuoäc coõi Duïc, coõi Saéc hay coõi Voâ saéc, laø cuøng taâm töông öng hay khoâng cuøng taâm töông öng? Ñaùp: Thuoäc coõi Duïc vaø cuøng taâm töông öng. Hoûi: Tam tai ôû coõi Saéc leân tôùi coõi Tam thieàn, chö thieân töø coõi trôøi döôùi leân tôùi coõi trôøi naøy khoâng coù sôï haõi hay sao? Ñaùp: Chö thieân coõi Saéc chæ coù nhaøm lìa khoâng coù sôï haõi, sôï haõi chæ coù trong coõi Duïc. Hoûi: Ai coù söï sôï haõi naøy? Ñaùp: Phaøm phu coõi Duïc, boán Thaùnh quaû cho ñeán Phaät Bích chi ñeàu coù söï sôï haõi naøy, chæ coù Phaät laø khoâng sôï haõi. Lieàn ñeán choã Vua hoûi raèng: “Vì sao Vua laïi ñem caây goã lôùn cho Tyø-kheo?”: Vì sao ñaõ laø thaàn haï laïi hoûi thaúng vua nhö vaäy, moät laø vì döïa treân chaùnh nghóa lyù neân hoûi thaúng, hai laø tuy hoûi thaúng nhöng lôøi dòu daøng khieâm haï. Khi vua môùi leân ngoâi: Hoûi: Khi Tyø-kheo naøy ñeán hoûi laáy caây goã lôùn laø coù suy nghó hay laø noùi voäi vaøng khoâng suy nghó? Ñaùp: Noùi voäi vaøng khoâng suy nghó. Hoûi: Tyø-kheo naøy coù toäi vôùi ai, vôùi daân chuùng trong nöôùc hay laø vôùi ngöôøi chuû caây goã hay laø vôùi Vua? Ñaùp: Coù toäi vôùi Vua, vì do vua khi môùi leân ngoâi ñaõ noùi vôùi caùc Tyø-kheo nhö theá. Hoûi: Vì sao Vua khoâng ñem vieäc naøy baïch Phaät? Ñaùp: Vì ñaây laø vieäc nhoû neân Vua khoâng baïch Phaät, laïi vì vieäc naøy ñaùng hoå theïn neân khoâng baïch Phaät. Phaät baûo A-nan ñi hoûi… Hoûi: Ba giôùi kia vì sao Phaät khoâng baûo A-nan ñi hoûi, trong giôùi

naøy laïi baûo ñi hoûi? Ñaùp: Vì giôùi naøy lieân quan tôùi vöông phaùp coøn ba giôùi kia thì khoâng, giôùi naøy phaûi nöông theo vöông phaùp troäm caép bao nhieâu môùi bò xöû toäi töû, sau ñoù môùi keát giôùi, vì theá Phaät môùi baûo A-nan ñi hoûi. hai giôùi Daâm vaø Saùt heã vieäc thaønh thì toäi thaønh neân khoâng caàn hoûi; giôùi Voïng ngöõ khoâng lieân quan gì tôùi vöông phaùp cho neân caû ba giôùi naøy Phaät ñeàu khoâng baûo A-nan ñi hoûi. Hoûi: Phaät bieát roõ taát caû phaùp töôùng thì caàn gì baûo ñi hoûi? Ñaùp: Vì ñeå ngaên döùt phæ baùng, Phaät tuy töï taïi, tuøy yù töï cheá giôùi nhöng neáu hoûi roû vöông phaùp, nöông theo vöông phaùp ñeå keát giôùi thì chuùng sanh môùi taâm phuïc. Hoûi: Duø ngöôøi tin hay khoâng tin, A-nan cuõng ñeàu hoûi, côù sao laïi nhö theá? Ñaùp: Vì neáu chæ hoûi ngöôøi tin thì sôï hoï vì Tyø-kheo maø noùi laø troäm nhieàu tieàn môùi phaïm toäi troïng; neáu chæ hoûi ngöôøi khoâng tin thì sôï hoï ganh gheùt maø noùi laø troäm ít cuõng phaïm toäi troïng. Vì theá A-nan phaûi hoûi caû ngöôøi tin vaø ngöôøi khoâng tin, caû keû oaùn ngöôøi thaân môùi bieát roõ troäm bao nhieâu tieàn thì bò xöû toäi töû. Troäm ñeán naêm tieàn laø phaïm toäi troïng: Tieàn trong ñaây bao goàm tieàn vaøng, tieàn baïc, tieàn ñoàng, tieàn saét… khoâng nhaát ñònh. Trong ba coõi hieän coù Phaät phaùp laø

coõi Dieâm phuø ñeà, coõi Caâu-da-ni vaø coõi Phaát-Baø- ñeà, chæ coù vöông phaùp cuûa thaønh Vöông xaù laø laáy naêm tieàn phaïm toäi troïng. Phaät döïa theo vöông phaùp naøy ñeå keát giôùi troäm naêm tieàn trôû leân thì phaïm Ba-la-di. Thaày laø Tyø-kheo troäm caép, khoâng cho maø laáy nhö vaäy: Coù boán caâu: Moät laø khoâng cho maø laáy nhöng khoâng phaûi laø giaëc, nhö vaät coù chuû töôûng laø khoâng coù chuû neân laáy; hai laø troäm giaëc, khoâng phaûi laø khoâng cho maø laáy, nhö trong Taêng doïn ñöa thöùc aên moãi ngöôøi ba caùi baùnh, Tyø-kheo coù taâm troäm neân laáy boán caùi; hoaëc vaät voâ chuû, töôûng laø coù chuû maø laáy. Ba laø vöøa troäm giaëc vöøa khoâng cho maø laáy, nhö Tyø-kheo coù taâm troäm laáy vaät coù chuû; boán laø khoâng phaûi troäm giaëc cuõng khoâng phaûi khoâng cho maø laáy, nhö khoâng coù taâm troäm vaø laáy vaät voâ chuû. Toäi: Chæ cho toäi thuoäc naêm thieân, ngoaøi naêm thieân giôùi ra cuõng coù ñuû loaïi toäi. Phaät cheá giôùi chæ roõ toäi troïng toäi khinh neân noùi: “Ñaây laø toäi Ba-la-di, ñaây laø toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, ñaây laø toäi Ba-daät-ñeà, ñaây laø toäi Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, ñaây laø toäi Ñoät-kieát-la”. Thoï chöùc vò vua: Hoûi: Ngöôøi nöõ coù naêm ñieàu chöôùng do ñaâu ñöôïc laøm vua?

SOÁ 1435 - LUAÄT THAÄP TUÏNG, Quyeån 35

Ñaùp: Khoâng ñöôïc laøm Chuyeån luaân thaùnh vöông, nhöng laøm vua nöôùc nhoû thì khoâng coù gì chöôùng ngaïi. Vaät coù chuû: Chæ cho taát caû vaät coù chuû, nhö trong ñaát coù phuïc taøng (moû vaøng, moû baïc...), neáu ñaát thuoäc vua thì phuïc taøng thuoäc veà vua, töùc laø coù chuû; neáu vaät khoâng coù chuû sanh nghi maø laáy thì phaïm Thaâu-lan- giaù. Nhö laáy vaät trong thaùp hay beân ngoaøi thaùp ñeàu laø vaät cuûa thaùp cuûa Phaät duøng ñeå cuùng döôøng thaùp, Phaät; vaät trong ñaát cuûa Taêng cuõng vaäy; neáu vaät ôû trong Taêng phoøng thì ngöôøi trong phoøng ñöôïc duøng; neáu laø vaät cuûa tyø-kheo qua ñôøi ñeå laïi thì Hieän tieàn taêng neân chia. Trong nuùi röøng, nôi ñoàng troáng, nuùi saït lôû laøm cho caây bò gaûy hoaëc gioù noùng, gioù laïnh laøm cho chim thuù cheát, Tyø-kheo ôû choã khoâng coù thöùc aên thì ñöôïc löôïm laáy aên khoâng toäi. Neáu laáy thöùc aên dö cuûa chim thuù thì phaïm Ñoät-kieát-la, laáy thöùc aên dö cuûa Sö töû thì khoâng toäi. Neáu troäm laáy töôïng Phaät ñeå cuùng döôøng thì khoâng toäi, neáu ñem baùn ñeå ñöôïc tieàn thì phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu troäm Kinh baát luaän cuùng döôøng hay khoâng cuùng döôøng, tính theo giaù tieàn maø keát toäi; neáu troäm laáy Xaù lôïi thì phaïm Thaâu-lan-giaù. Laáy vaät rôøi khoûi choã: Coù hai tröôøng hôïp: Moät laø laáy rôøi khoûi choã cuõ, hai laø laáy rôøi khoûi choã roài traû laïi choã cuõ. Neáu laáy rôøi khoûi choã cuõ mang ñi thì phaïm hai loaïi toäi: Moät laø toäi nghieäp ñaïo vì troäm vaät cuûa ngöôøi khaùc, hai laø toäi Ba-la-di vì Phaät ñaõ cheá giôùi. Neáu laáy rôøi khoûi choã roài traû laïi choã cuõ thì chæ phaïm moät toäi vì tröôùc ñoù tuy laáy rôøi khoõi choã nhöng khoâng phaïm toäi nghieäp ñaïo, vì khoâng laøm toån haïi vaät cuûa ngöôøi khaùc; tuy traû laïi choã cuõ vaãn phaïm Ba-la-di. Naêm loaïi vaät baùu: Goàm coù vaøng, baïc, traân chaâu, san hoâ vaø tyø löu ly; naêm loaïi tôï baùu laø ñoàng, tieàn, thuûy ngaân, baïch laïp chì thieác vaø naêm laø hoïp laïi laøm thaønh caùc ñoà trang söùc trang nghieâm. Neáu caàm naêm loaïi vaät baøu thì phaïm Ñoät-kieát-la,

laày rôøi khoûi choã phaïm Ba-daät-ñeà; neáu laáy tieàn rôøi khoûi choã hay khoâng rôøi khoûi choã ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø- kheo coù thaàn thoâng, duøng thaàn thoâng löïc bay qua caùc nöôùc, neáu ôû choã xuaát phaùt vaø choã ñeán coù vaät phaûi ñoùng thueá maø khoâng ñoùng thì phaïm troïng; caùc nöôùc ñi ngang qua ôû khoaûng giöõa khoâng ñoùng thueá khoâng phaïm, nhöng neáu coù mua baùn ñoåi chaùc thì tuøy vua quan, neáu vua quan chaáp thuaän thì Tyø-kheo khoâng toäi, neáu vua quan khoâng chaáp thuaän thì tính theo giaù tieàn maø ñònh toäi, ñuû naêm tieàn thì phaïm troïng.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.